

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В
ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціальність В11 Філологія

Спеціалізація В11.033 Слов'янські мови та література (переклад включно), перша – польська

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури
Протокол № 3 від «14» жовтня 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія української культури в західноєвропейському вимірі
Викладач (-і)	Голод Роман Богданович
Контактний телефон викладача	(0342)596074
E-mail викладача	roman.golod@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 годин/3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/8676
Консультації	Консультації проводяться згідно з узгодженим графіком на навчальний семестр. Також консультації можливі в день проведення лекцій чи практичних занять, окрім того практикується залучення онлайн ресурсів за попередньою домовленістю.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Історія української культури в західноєвропейському вимірі» вивчається студентами-бакалаврами першого курсу навчання у другому семестрі й має на меті вивчення основних періодів українського культурогенезу у зіставленні з відповідними тенденціями західноєвропейського (зокрема польського) культурного процесу; ознайомлення студентів із матеріальними та духовними здобутками подвижників української культури, мистецтва, літератури крізь призму європейських тенденцій і національних традицій.

3. Мета та цілі курсу

Сформувати систему знань про закономірності культурного процесу, культуру як специфічний та унікальний феномен людства. Розглянути історію української культури в розвитку, в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій у ній. Дати уявлення студентам про особливості культурних епох в Україні, представити типологію художніх напрямів і течій в українському мистецтві загалом і в літературі зокрема, ознайомити студентів з основними особливостями ментального та художньо-естетичного мислення українців. Зіставити ці риси з тенденціями у європейському (зокрема польському) культурогенезі. Навчити здобувачів освіти розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та культурології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме – в діяльності, пов'язаній із аналізом, творенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації в культурологічному дискурсивному полі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку польської та світової літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори польської, англійської, української художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в Літературному процесі.

ПРН 20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні заняття	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Другий	B11 Філологія B11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	Перший	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Генезис української культури. Передумови розвитку української культури.</p> <p>План</p> <p>1. Поняття «культура», походження та визначення. Основні культурологічні теорії.</p> <p>2. Культура і цивілізація: співвідношення понять.</p> <p>3. Форми культури і суб'єкти культурної творчості. Поняття «світова», «європейська», «національна» та «етнічна» культура. Масова й елітарна культура.</p> <p>4. Соціальні функції культури. Види культурних норм та їх суспільне призначення.</p> <p>5. Концепції походження слов'ян. Проблема українського та польського етногенезів.</p> <p>6. Характеристика основних етапів</p>	Проблем на лекція Практичне заняття	1, 3, 4, 7, 10, 11, 12, 19, 21, 22, 23	<p>Вивчити:</p> <p>Поняття «культура», походження та визначення. Основні культурологічні теорії. Культура і цивілізація: співвідношення понять. Форми культури і суб'єкти культурної творчості. Поняття «світова», «європейська», «національна» та «етнічна» культура. Масова й елітарна культура. Соціальні функції культури. Види культурних норм та їх суспільне призначення. Мистецтво як явище культури. Поняття про етнос, народ, націю. Концепції походження слов'ян. Проблема українського та польського етногенезів. Характеристика основних етапів культурного розвитку України. Історія взаємин українського та польського культурогенезів. Культурно-історична своєрідність регіонів України. Мова як одна з основних складових ознак етносу:</p>	10	Згідно з розкладом

<p>культурного розвитку України та Європи.</p> <p>7.Культурно-історична своєрідність регіонів України.</p> <p>8.Мова як одна з основних складових ознак етносу: проблеми походження та розвитку української та польської мов.</p> <p>9.Культура доби первісного ладу на території України та Європи.</p>			<p>проблеми походження та розвитку української та польської мов. Культура доби первісного ладу на території України та Європи.</p> <p>2 год – лекція; 2 год – практичне; 10 год – самот. робота</p>		
<p>Тема 2. Передумови розвитку української культури. План</p> <p>1.Слов'янський культурогенез.</p> <p>2.Культура Київської Русі.</p> <p>3.Вплив християнства на розвиток культурного процесу в Україні.</p> <p>4.Культура Галицько-Волинського князівства.</p> <p>5.Данило Галицький і його інтегрованість у культурний розвиток Європи.</p> <p>6.Розвиток освіти і різних видів мистецтв.</p>	<p>Лекція Практичне заняття</p>	<p>4, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 29</p>	<p>Вивчити: Слов'янський культурогенез. Культура Київської Русі. Вплив християнства на розвиток культурного процесу в Україні. Розвиток літератури, архітектури, живопису. Культурні здобутки Галицько-Волинського князівства. Данило Галицький і його інтегрованість у культурний розвиток Європи. Розвиток освіти і різних видів мистецтв.</p> <p>2 год – лекція; 2 год – практичне; 10 год – самот. робота</p>	10	Згідно з розкладом
<p>Тема 3. Культурогенез на українських теренах: від античності до періоду Київської Русі. План</p> <p>1.Феномен і загальна характеристика античної культури.</p> <p>2.Грецька колонізація Північного Причорномор'я.</p> <p>3.Основні тенденції розвитку духовної культури греків регіону.</p> <p>4.Освіта, література, архітектура, образотворче мистецтво та скульптура.</p> <p>5.Філософія та релігійні вірування греків.</p>	<p>Лекція Практичне заняття</p>	<p>4, 7, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 29</p>	<p>Вивчити: Феномен і загальна характеристика античної культури. Грецька колонізація Північного Причорномор'я. Основні тенденції розвитку духовної культури греків регіону. Освіта, література, архітектура, образотворче мистецтво та скульптура. Філософія. Релігійне життя.</p> <p>2 год – лекція; 4 год – практичні; 10 год – самот. робота</p>	10	Згідно з розкладом
<p>Тема 4 Козаччина як явище культури. Доба бароко.</p>	<p>Лекція-діалог (лекція з</p>	<p>2, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20,</p>	<p>Вивчити: Умови та загальна характеристика розвитку</p>	10	Згідно з розкладом

<p>План</p> <p>1. Умови та загальна характеристика розвитку культури України в добу козаччини. Польські впливи на розвиток українського культурогенезу.</p> <p>2. Розвиток української мови. Книгодрукування. Гуманізм у літературі. Полемічні твори.</p> <p>3. Театральне та музичне мистецтво. Архітектура й образотворче мистецтво.</p> <p>4. Особливості розвитку української та західноєвропейської культури другої половини XVII – кінця XVIII століття. Польські впливи на український культурний процес.</p> <p>5. Феномен українського бароко.</p> <p>6. Філософія Григорія Сковороди.</p> <p>7. Театральне і музичне мистецтво, література, архітектура та скульптура бароко.</p> <p>8. Європейські впливи рококо та класицизму. Образотворче, декоративне й ужиткове мистецтво.</p>	<p>включенням (бесіди) Практичне заняття</p>	<p>21, 23, 24, 29</p>	<p>культури України в добу козаччини. Польські впливи на розвиток українського культурогенезу. Розвиток української мови. Книгодрукування. Освіта. Гуманізм у літературі. Полемічні твори. Театральне та музичне мистецтво. Архітектура й образотворче мистецтво. Обряди та звичаї запорізьких козаків. Філософія козацького життя. Козацька етнічна самосвідомість. Козацькі культи та цінності. Особливості розвитку української та західноєвропейської культури другої половини XVII – кінця XVIII століття. Феномен українського бароко. Філософія Григорія Сковороди. Театральне і музичне мистецтво. Література Бароко. Архітектура та скульптура бароко. Європейські впливи рококо та класицизму. Образотворче мистецтво. Декоративне й ужиткове мистецтво.</p> <p>2 год – лекція; 2 год – практичне; 10 год – самост. робота</p>		
<p>Тема 5.</p> <p>Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.).</p> <p>План</p> <p>1. Історичні умови розвитку культури в Україні та у Польщі в кінці XVIII – XIX століттях.</p> <p>2. Формування системи освіти. Внесок українських вчених у розвиток природничих і технічних наук.</p> <p>3. Становлення національної літератури.</p> <p>4. Філософія позитивізму в українському та</p>	<p>Лекція-діалог (лекція з включенням (бесіди) Практичне заняття</p>	<p>1, 2, 3, 4, 10, 11, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28</p>	<p>Вивчити:</p> <p>Історичні умови розвитку культури в Україні та у Польщі в кінці XVIII-XIX століттях. Формування системи освіти. Внесок українських вчених у розвиток природничих і технічних наук. Становлення національної літератури. Роль творчості Тараса Шевченка у становленні української культури. Філософія позитивізму та її вплив на літературу і мистецтво України та Польщі. Розвиток живопису, архітектури, музичного мистецтва і театру. Український та польський</p>	<p>5</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

польському процесам. 5. Педагогіка й освіта Розвиток живопису, архітектури, музичного мистецтва і театру. 6. Український та польський модерн. Архітектура, живопис, література.			модерн. Архітектура, живопис, література.		
Тема 6. Культура України ХХ – початку ХХІ століть. План 1. Культура України під час боротьби за державну незалежність. 2. Трагедія української культури у період сталінізму. 3. Протиріччя культурного процесу 60-80-х рр. 4. Досягнення та проблеми культури незалежної України. Сучасна українська та польська школи. 5. Культура української діаспори. 6. Традиційна культура українського та польського народів.	Лекція-дискусія (лекція з включенням дискусійних питань) Практичні заняття	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 29	Вивчити: Культура України під час боротьби за державну незалежність. Основні тенденції культурного розвитку в 20-ті роки. Українізація. Трагедія української культури у період сталінізму. Протиріччя культурного процесу 60-80-х років. Досягнення та проблеми культури незалежної України. Культура української діаспори. Традиційна культура українського та польського народів. 2 год – лекція; 4 год – практичні; 10 год – самот. робота	5	Згідно з розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид підсумкового контролю – екзамен. Максимальна оцінка за курс – 100 балів. Максимальна оцінка за поточні заняття – 50 балів (максимальна оцінка за практичні заняття – 40 балів, за контрольну роботу – 5 балів, за самотійну роботу – 5 балів). Допуск до екзамену – 25 балів за поточні заняття. Екзамен вважається складеним за умови набору на ньому не менше 25 балів. Максимальна оцінка за екзамен – 50 балів.</p> <p>Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.</p> <p>Критерії поточного оцінювання:</p> <p>«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p>
-----------------------------------	--

	<p>«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p> <p>Контроль за самостійною роботою. Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контрольну роботу. 2. Підготовка індивідуальних проєктів. <p>Підготовка індивідуального проєкту. Вивчення дисципліни передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проєкту. Оцінювання індивідуального проєкту здійснюється за 100 бальною шкалою. Максимальна кількість балів за один індивідуальний проєкт складає 5 балів. Контрольна робота – 5 балів.</p> <p>Метою підготовки індивідуального проєкту є закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни.</p> <p>Критерії оцінювання індивідуального проєкту:</p> <p>«90-100 балів» – індивідуальний проєкт виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив повне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.</p> <p>«70-89 балів» – індивідуальний проєкт містить деякі незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив достатнє володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.</p> <p>«50-69 балів» – індивідуальний проєкт містить незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно, проте сам проєкт не містить всебічного аналізу, а поставлені питання вирішені не повністю. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив загальне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.</p> <p>«Менше 50 балів» – індивідуальний проєкт не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності. Наявність мультимедійної презентації без усного захисту проєкту.</p>
Вимоги до письмової роботи	Студенти повинні виконати контрольну роботу, що складається з двох питань, вибраних із планів лекційних і практичних занять і спрямованих на повторення вивченого раніше матеріалу.
Практичні заняття	Максимальна оцінка за кожне практичне заняття 100 балів. Вага оцінки на кожному практичному занятті визначається автоматично в електронному журналі шляхом множення оцінки на ваговий коефіцієнт практичного заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати студентові при вивченні курсу для отримання допуску до складання підсумкового контролю (до іспиту), становить 25 балів.
7. Політика курсу	
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Письмові роботи</i> виконуються відповідно до теми практичних занять, зазначених у силабусі. 2. <i>Академічна доброчесність.</i> Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних 	

працівників: Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобіганняплагіату/>.

3. *Відвідування занять.* Пропуски семінарських занять відпрацьовуються відповідно до “Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19.05.2023р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової перед вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника», введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.). Ознайомитися з цими положеннями можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7- redaktsia.pdf

4. *Неформальна освіта.* Результати неформальної освіти зараховуються згідно з «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику, подану в переліку додаткових питань для опрацювання). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: [Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

8. Рекомендована література

Базова

1. Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посібник. К.: Кондор, 2004. 304 с.
2. Виткалов В.Г., Митровка М.М. Українська культура: Навчально-методичний посібник. Рівне: Волинські обереги, 2001. 168 с.
3. Голод Р. Польська література кінця ХІХ – початку ХХ століття в критичній рецепції Івана Франка. *Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово*. Івано-Франківськ, 2024. №19(71). С.216–228.
4. Гомбріх Е. Оповідь про мистецтво. К.: ArtHuss, 2024.
5. Гучко Г. І. Феномен шістдесятництва як вияв української ідентичності [Електронний ресурс]. *Вісник Львівського університету. Сер. : Філософські науки*. 2023. Вип. 16. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/Vlnu_philos_2013_16_22.pdf.
6. Дарморіз О. Феномен шістдесятників у контексті проблеми формування культурної еліти в Україні [Електронний ресурс] / О. Дарморіз, Р. Мокрик. *Українознавчий альманах*. 2013. Вип. 14. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ukralm_2013_14_21.pdf.
7. Єрмоленко В. Ерос і Психея. Кохання і культура в Європі. Львів: «Видавництво Старого Лева», 2024.
8. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів / Л. О. Зашкільняк, М. Г. Крикун ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка, Інститут історичних досліджень, Центр історичної полоністики. Львів, 2022. 752с.
9. Історія світової культури. Культурні регіони. Навчальний посібник/ Керівник авторського колективу Л.Т.Левчук. К.: Либідь, 2000.520 с.
10. Історія української архітектури /Ред. В.І. Тимофієнко. К.: Техніка, 2003. 472 с.
11. Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С.О. Костилюєвої. К.: НТУУ «КПІ», 2010. С.7-27.
12. Історія української культури. У 5 томах. Т. 1: Історія культури давнього населення України / Б. Є. Патон (голов. ред.), В. М. Даниленко (ред.). К.: Наук. думка, 2001. 1136 с.
13. Історія української культури: У п'яти томах. Т. 2: Українська культура ХІІІ - першої половини ХVІІ століть / Б. Є. Патон (голов. ред.), В. М. Даниленко (ред.). К.: Наук. думка, 2001. 848 с.
14. Історія української культури: У п'яти томах. Т. 3: Українська культура другої половини ХVІІ-ХVІІІ століть / Б. Є. Патон (голов. ред.), В. А. Смолій (ред.) К.: Наук. думка, 2003. 1246 с.
15. Історія української культури: у 5-ти т. / Б. Є. Патон (голов. ред.), В. М. Даниленко (ред.). К.: Наук. думка, 2008. 1007 с.
16. Історія української літератури ХХ ст. У 2-х кн.. Кн. 1. Перша пол. ХХ ст.: Підр. для студ. гуманітарних спец. вищ. закл. освіти/За ред. В.Г.Дончика.- К.: Либідь, 1998. 464 с.; Кн. 2. Друга половина ХХ ст.–К., Либідь.1998. 456 с.

17. Історія української літератури. ХХ століття. У 2 кн. Кн.1.: 1910–1930-ті роки: Навч. посібник/За ред. В.Г.Дончика.-К.: Либідь, 1993. 784 с.
18. Історія української та зарубіжної культури: Навчальний посібник /За ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. К.: Знання, 2022. 356 с.
19. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / Кол. Авторів; за ред. А.Є.Конверського. Х.: Фоліо, 2013. 863 с.
20. Левчук Л.Т. Історія світової культури. Підручник . К.: ЦНЛ, 2017. 400 с.
21. Норман Дейвіс. Боже ігрище: історія Польщі.\Переклад з англійської. Київ. «Основи». 2008. 1080с.
22. Павленко С.Ф. Джерела з історії культури України: Навч. посібник. Ч. 1. К.: Логос, 2017. 147 с.
23. Перегуда Є.В. Історія української культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2010. 149 с.
24. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
25. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2023. 288 с.
26. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. Навчальний посібник. К.: Знання, 2000. 360 с.
27. Попович М. Нарис історії культури України. К.: Артєк, 1998. 728 с.
28. Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник/За ред. Черепанової С.О. Львів: Світ, 1994. 56 с.
29. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник/За ред. М.М.Заковича та ін. К. : Знання, 2000. 622 с.
30. Хоменко В.Я. Українська і світова культура: Підручник. К.: Україна, 2003. 336 с.
31. Фаріон І. Мовний рубікон з поляками: Льоблінська унія 1569. Слово Просвіти. 2016. № 32 (976) (11-17 серп.). С. 10. (На часі)

Додаткова

32. Білоус Л. В. Ідеї національного відродження в русі українських шістдесятників [Електронний ресурс]. Прикарпатський вісник НТШ. Сер. : Думка. 2012. № 3. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pvntsh_2012_3_3.pdf.
33. Голод Р. «Науковий реалізм» Івана Франка як індивідуально авторський і національний варіант літературного натуралізму. *Від джерел українського європеїзму: до 90-річчя від Дня народження професора Володимира Матвійшина : колективна монографія / за ред. І.Девдюк, Н.Яцків.* Івано-Франківськ: Видавництво «Нова Зоря», 2025. 388с. С.30–50.
34. Гудзенко О. П. Проблема національної ідентичності у творчості письменників розстріляного відродження [Електронний ресурс]. Літературознавчі студії. 2024. Вип. 42 (1). Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Lits_2014_42\(1\)_37.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Lits_2014_42(1)_37.pdf).
35. Історія української культури: термінологічний словник / Уклад. С.О.Костишева. К.: НТУУ «КПІ», 2010. 60 с.

36. Історія українського мистецтва в 6 томах. К.: УРЕ, 1965–1967.
37. Історія української культури: у 5 томах. К.: Наукова думка, 2001. Т.1. 1134 с., Т.2. 847 с., Т.3, 2003. 1245 с.
38. Зарубіжні українці. Етнографічний довідник. К.: Україна. 1991. 256 с.
39. Копієвська О.Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : моногр. К.: НАКККіМ, 2024. 296 с.
40. Корінний М.М. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. К.: Україна, 2000. 184 с.
41. Кучменко Е.М. Культурологія. Історія світової культури. Навч. Посіб. К.: ІПК ДСЗУ, -2012 р. 464 с.
42. Митці України. Енциклопедичний довідник. К.: ІСБН, 1992. 847 с.
43. Огієнко Іван. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К.: Фірма „Довіра”, 1992. 218 с.
44. Художня культура світу: Європейський культурний регіон. Навчальний посібник. К. : Вища школа, 2001. 191 с.
45. Stanisław Szczur. Historia Polski . Średniowiecze. Wydawnictwo Literackie, 2002.

15. Інформаційні ресурси (сайти)

46. <http://elib.nplu.org/object.html?id=124>.
47. <http://litopys.org.ua/krypcult>
48. <http://www.culturalstudies.in.ua>
49. <http://Uk.wikipedia>
50. <http://www.art.kiev.ua/>
51. <http://history.franko.lviv.ua>
52. <http://ukrknyga.at>.
53. <http://litopys.org.ua>
54. <http://www.history.org.ua>
55. <http://www.pamjatky.org.ua>
56. <http://www.etnolog.org.ua>

Викладач _____ Р. Б. Голод